

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gid. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempej za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Češki volilni oklic.

Zaupni možje češke pasivno-politične narodne stranke Palacky, Rieger in dr. priobčujejo kandidatno listo. Pri tej priliki govore na adresu češkega naroda besedo, katera, da si v neugodno spremenjenih okoliščinah še slovenskega in avstrijsko-slovenskega stališča pasivne politike ne odobrujemo, vendar vzbuja vse naše veliko spoštovanje do slovanskih mož, ki tako govoré:

„Uže dvanajst let se brani naš narod proti temu, da bi njegovo državno pravo brez njegovega privoljenja bilo bistveno premenjeno. Uže dvanajst let neumorno brani te drage, po tisočletni borbi njemu ohranjene ostanke svojega političnega bitja, kajti čuti, celó jasno vidi, da bi z predavanjem le-teh izgubil pravo samodoločbe, ta gotov ščit svoje narodnosti, in da od tedaj nobenega glasa ne bi več imel mej onimi narodi, ki so gospodari svoje osode. Zato se neče na milost in nemilost izročiti svojim političnim nasprotnikom, katerih poslednji nameni bi mu pogubo prinesli.

„Udajte se!“ kličejo nam oni!

„Dogovorite se z nami“ pravimo mi.

Oni pravi: „Imamo ustavo, v njej imamo večino; pokorite se ustavni večini — to je liberalno.“

A mi pravimo: „Mi smo radi pripravi z vami v skupne ustavne razmere stopiti, ali samo na podlogi svobodnega dogovora, ki ne bode naše avtonomije preko potrebe kratil; a to večino svojo, dajte jo pravičnosti v preskušnjo, in volilni red, ki ima še znamenja sredovečnih privilegij na sebi, postavite ga na široka tla državljanske svobode, dovolite tudi nam stoprv enako pravico in enako zastopstvo. To bode pošteno in zraven še liberalnejše.“

Oni pravijo: „Pridite se z nami merit v svobodnem boji, po odločitvi boja bode mir.“

Mi odgovarjamo: „Vi ste si sami odbrali bojišče in ga obsadili z vsemi poroštvi gotove zmage za sebe; mi nečemo trdnjave svojega prava zapustiti ter iti v boj neenak, v katerem je naše pobitje gotovo, predno niso bojni pogoji povsod enaki in predno naše vrste ne bodo polne kakor gre po pravici.“

Pod tem vojnim geslom se vojuje, z ene strani z neprestanim navalivanjem, z druge strani v pasivni (trpni) obrani. Kaj čuda, da se tu in tam živa slovanska narava ali mladostna kri plaši za gradbami in da se precenjujoč svoje moči tolažijo, ka bodo z besedo resnice svoje protivnike potolkli, kateri se tej misli smejejo dobro vedoči, da to, o čemer jim gre, nij pravica nego moč.

Drugi zopet mečejo enkrat izbrano orožje z rok, kakor obrabljeno igračo, ali pa iz-

gubljajo prezgodaj zaupanje v zmago, nepomislivši, da vsak boj, tudi pasivni, svoje žrtve terja in da žalostne razmere tega časa isto tako tudi tam vladajo, kjer nij pasivnega upiranja, in samo od lastnega trpljenja prevzeti, tudi drugim pogum jemljo, ker ponavljajo: „Mi se pogublamo, mi ne moremo zmagati, sestradali nas bodo, sprejmi-mo vendar rajši bojišče, katero nam protivniki ponujajo, morda rešimo to in ono, morda priblastnemo in dosežemo nekaj tu ali tam vsaj materialno“. Taki glasovi imenujejo, prizadevajoči si svojo strašljivost skrivati, delavnost kar je obupnost, boj kar je udanost, svobodomiselnost kar je podvrženje, in kakor nekdanj zajeti na Hostejnu nečejo slišati svarečega glasu, ki k njim kliče: „greh je samohteč upogniti tilnik v robstvo“.

(Potem oklic omenja razpor v češki stranki, pravi, da naj se narod še dalje drži deklaracije in da za edini pot, ki vede do ustanovljenja stalnega javnega prava, je češki narod spoznal pot poravnania.)

„Po tem potu hoditi“ — nadaljuje oklic „smo vedno pripravljeni. Porazumeti se hočemo, brez uvetov udati se nikdar.

V dolgem pasivnem upiranju je naš narod pač mnogotero izgubo imel; resnica je tudi to, da dozdaj nij dosegel zelenih vspehov; ali to lahko s ponosom reče, da nij nič utrpel na političnem spoštovanju kakor morda drugi, ki so z nemanjšim brezvspehom svojo politiko podredili trenutnim dobičkom. Zavoljo taci trdna tla prava in načela popustiti, reklo bi se onim izdati se, ki so mogočnejši, brezobzirnejši in boljše postavljeni nego mi. Nikoli omahovanje nego vztrajanje vodi k cilju. Groziti denes a pokoriti se jutri, pravi se ponižati se. Bilo je pri Poljaci o naših prednikih v pregovoru: „drži besedo kakor Čeh“; naj o nas, njih sinih velja naš lastni pregovor: drži besedo kakor Staročeh. Verujte, rojaki, da je tudi narodom le za ceno vernega, požrtvovalnega, nepremekljivega branjenja pravnih načel pridobiti česti in trajnih političnih vzpehov.

In kaj so naši protivniki dosegli? Ali ne morajo vedno menjavati institucije, katere so včeraj še kot nespremenljive in samorešilne proglašali? In ko so tako vsi politični poskusi brezvspešno podjeti bili, ali ne morajo naša načela nazadnje do priznanja priti, ta načela enake pravice za vse, načela svobodne samodoločbe za vse dežele in vse narode, ta načela prave svobode?

Razpor, ki je v Avstriji, nij nikakor samo borenje za ustavnost; ta boj je državopravni in narodni. V tacem boji more določevanje ene stranke značiti toliko kakor nasilje, in majoriziranje toliko kakor krivica. Tak razpor more le posredujoča oblast

nepristranske krone potolažiti. Ako bi imela naša država poleg narodov s prednostmi obdarjenih še nezadovoljne narode, ne bi mogla mirno pričakovati viharjev, ki morejo kmalu priti čez Evropo. Mi še zmirom upamo, da bode naš najmilostivejši monarh vrnil se k besedam kr. reskripta, ki je pri nas v blaženem spominu, k potu poravnania. Mi dočakamo, tako upamo k bogu, da se bode poravnanje posrečilo. Brez vsakega poročstva za naše pravo ne moremo odjenjati. Mi ne obupamo, mi vztrajemo“.

Konfesijonalne postavbe.

(Dalje.)

II. Glede izvrševanja cerkvene oblasti in dušnega pastirstva.

§. 14. Kolikor gre za notranje cerkvene zadeve, vladajo škofi in nadškofi svoje vladikovine po cerkvenih postavah.

§. 15. Škofom se ne krati pravica posvečevati, katere osebe hočejo; toda pravica do živeža (titulus mensæ) iz verskega zaklada se bo podeljevala le takim klerikom, ki so zmožni za cerkvene urade. (§. 2.)

§. 16. Škofi so zavezani, svoje ukaze, poduke in pastirske liste h krati, ko jih priobčujejo, deželni oblastniji pošiljati.

§. 17. Spozna vlada, da nasprotuje javnim zadevam kaka cerkvena naredba javno božjo službo zadevajoča, prepovedati jo mora.

§. 18. Cerkevna uradna oblast se sme le proti udom cerkve, ne sme se pa nikdar rabiti v ta namen, da se zabrani komu izvrševanje državljskih pravic ali pokorščina postavam.

§. 19. Pri izvrševanju cerkvene disciplinarne (kazenske) oblasti ne sme se rabiti kaka zunanja sila.

§. 20. Kadar se imajo nove vladikovine in župne občine (fare) ustanoviti, stare drugače omejiti, ali kadar se hočejo nove prebende ustanoviti, stare razdeliti ali združiti, potrebna je državna dovolitev.

§. 21. Kadar se kaka fara prenapedi, zgubi poprejšnji župnik vse pravice do vsega, kar so mu kot župniku farani morali dati, kolikor temu ne nasprotuje kaka posebna pravica pridobljena po privatnem pravu, ali če se niso drugače dogovorili pri prenapedi. To ima veljati tudi povsod, koder so se fare uže prenapedile, in je taka pravica poprejšnjemu župniku ostala. Ta naj se prenese, toda brez škode osobne pravice ki gre sedanjemu župniku.

§. 22. Prenaredbe v dohodkih uže obstajajočih cerkvenih oblastnih, katere nameravajo razbremeniti kak javni zaklad, pa ne poškodovajo postavne kongruie in ne spremenijo kake ustanove (štiftenge), smejo izvrševati

državna oskrbnitva za bogočastje po tem, ko se je preslišalo dotično škofijstvo. Vendar naj se to praviloma izpelje le tedaj, kadar se spremeni oseba, ki uživa prebendo.

§. 23. Za tiste davke in druga dejanja, katera so se cerkvenim občanarjem naložila z dovolitvijo vlade, ima se dovoljevat politična izvršba (eksekucija).

To velja tudi o stalnih davščinah (o štoli), za okolice v cerkvi, ženitve in pogrebe, in za odpravke pisem, ki se farno uradno izdajajo. Osobe, kateri gredo pravice uboštva, oproščene so teh davščin.

§. 24. Sedanje štolnine prenarejati gre vladi, ki pa ima poprej dotičnega škofa preslišati.

§. 25. Praviloma se ne sme za nobeno župnijsko uradno delo terjati predplačilo za štolo. — Le če kdo zahteva kaj, da gre za to več plačati, od najnižje štole (na pr. več duhovnikov pri pogrebu), mora se predplačati višja davščina, če se to terja. Tudi se sme pri §. 23. omenjenih odpravkih pred delom zahtevati potrebni znesek za kolke.

§. 26. Pregreške zoper štolne takse imajo, če ne spada to dejanje pod kazensko sodnijo, politični uradi po zaslišanju škofijstva, kaznovati z globo do 800 gld. S kaznijo se mora ob enem izreči, koliko ima krivec odškodbe plačati, in takim razsodbam gre pravica eksekucije. Če se je to ponovilo, more državno oskrbnitvo za bogočastje terjati, da se takemu duhovniku vzame cerkvena oblast (§. 8.).

§. 27. Za izpeljavo cerkvenih ukazov in obločeb se bo državna pomoč razen §. 23. dajala še v sledečih primerljajih, in le na ta način:

a) Ako je kak cerkveni načelnik vsled svoje uradske oblasti ukazal, da se ima kaka oseba odstaviti ali odstraniti od cerkvene urada ali od kake prebende, in je za izpeljavo tega potrebna kaka vnauja naprava, mora deželna oblastnija, če cerkveni načelnik tega prosi, preskrbeti vse, kar je v ta namen potrebno. Vendar sme takim prošnjam ustreči le takrat, kadar je cerkvena oblast razsodila vsled prejšnje redne preiskave, in če razsodba ne nasprotva ne državnim postavam ne v državi veljavnim predpisom.

b) Prav tako se more cerkvenim načelnikom za cerkveno uradno preiskavo proti duhovnikom dajati potrebna državna pomoč če v prošnji zato pomoč h krati dokažejo, da je njih postopanje opravičeno. Osobe, ki niso katoliški duhovni, smejo se preslišati le po drž. oblastnijah.

§. 28. Če prelomi kak cerkveni načelnik katerokoli državno postavu, naj se v svojih pravicah razžaljeni obrne k političnim uradnijam, katere imajo pomagati, če ne spada zadeva pod civilno ali kazensko pravo, če pa spada, sme ona vsaj začasno preskrbeti, kar je treba.

§. 29. Ako je proti katoliškemu duhovniku sodnija preiskavo začela zaradi hudodelstva, pregreška ali prestopka, mora ona to naznaniti cerkvenemu višjemu, kateremu je ta duhoven podvržen v cerkveni disciplini. Temu se po tem mora tudi poslati razsodba z nagibi.

Ako se ima katoliški duhoven ujeti, in zapreti, mora se to storiti s tistimi obziri, katere zahteva spoštovanje do njegovega stanu,

III. Gledé katoliških oddelkov višjih šol za dijake bogoslovja.

§. 30. Katoliške oddelke viših šol za dijake bogoslovja bo posebna postava uredovala. Ta postava bo tudi odločevala, koliko in katero posebno odgojo terja država od kandidatov duhovenskega stanu.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. junija.

Českíh deklarantov volilni oklic na narod prinašamo na prvem mestu denašnjega lista. Staroštehi kandidirajo večji del za deželni zbor voljene stare poslance (izvzemši dr. Sladkovskega), ali v mestni skupini Visoka Mita, Skuč in Hlinsko kandidirajo bivšega ministra Jirečka. — Znamenito je, da na isti dan ko „Pokrok“, „Posel z Prahy“ in „Politik“ razglašajo kandidatno listo „starih“, prinaša glasilo takozvanih „mladih“ Čehov, ki bi radi pasivno politiko pustili, članek, v katerem izjavljajo „mladi“, da tudi oni ne pojdejo sami v deželni zbor in da narodne edinosti ne bodo motili, nego kandidirajo samo, da misel činne ali aktivne politike živo ohranijo in h končni zmagi dovedo.

Baron **Koller** je 22. t. m. prisego kot vojni minister v cesarjeve roke položil in bode svojo službo nastopil.

Avstrijski **Nemci** državnega zbora, osobito nemško-nacionalne barve poslanci so se zbrali na parteitag v Kremž in delajo razne resolucije, a nove nobene. Eno resolucijo bi si pa smeli prepirajoči Slovani vendar v vzgled vzeti. Nemci na pr. so tu kot načelo strankarske organizacije sprejeli: priznanje vseh frakcij kot opravičenih faktorjev. — Ko bi bili tega političnega načela hoteli le majheno držati se na pr. naši slovenski klerikalci, marsikateri britka ura in britka beseda, ki so jo provicirali, ne bila bi jim za požreti.

V **Galiciji** je tudi vprašanje večjih občin na dnevnem redu političnih pogoovorov. Zanimivo je, da je nemška „Presse“ za to proti večjim občinam na Poljskem, ker bi narodnostne namene pospeševale.

Iz **Pešte** se poroča, da je v ogerski poslanski zbornici minister-predsednik odgovoril na interpelacijo Tiszovo, da je bil Kuhn na svojo lastno prošnjo od svojega mesta odstavljen. Sopodpis je le iz pozabljenosti izostal. Odgovor ta se na znanje vzame.

Vnanje države.

Iz **Belgrada** poroča telegram, da je umrl bivši srbski minister Garašanin. — Rumunski agent pojde vsled posebne misije v Cetinji, kar potrjuje kombinacijo, da je Rumunija s Srbi v ožji zvezi za prihodnje slučaje.

Iz **Španije** se glasi najnovejše poročilo, da se Karlisti zbirajo v provinciji Mancha. V Estello pak dirigirajo štiri velike kanone, katere so dobili iz inostranstva.

Angleška ima tudi svoje federaliste. Irski poslanec Limerick hode stavlil resolucijo glede ločitve Irske od Angleške, rekši, da je primerno in pravično irskemu narodu zopet dati pravico, posvetovati se o izključljivo irskih zadevah v irskem parlamentu, sicer pa naj taka zveza med Irsko in Angleško ostane, da se vse državne razmere v državnem parlamentu vrše.

Iz **Rima** se poroča 22. junija: Včeraj večer kot ob 28letnici papeževi, je kacihtoj ljudij, ki so papeža na oknu v Vatikanu zagledali, s svojimi žepnimi robci mahalo. Nekateri izmed njih, bivši papeževi žandarmi so vpili „živio papež-kralj!“ a množica ljudstva jim je sikala in živžgala ter jih nazadnje zaprla. Potem se je množica mirno razšla, ko so bersaglieri prostor spraznili. Papež, ko je videl malostno demonstracijo, se je tudi umaknil z okna.

Dopisi.

Iz Laškega trga na slov. Štajerskem 22. jun. [Izv. dop.] Spolniti imam denes žalostno dolžnost; poročati Vam imam iz našega trga o smrti zasluženega poštenjaka A. Flisa, učitelja, katerega smo včeraj pokopali svečano, kakor se le vsakih 20 let pri nas zgodi. Mož je bil kacihtoj 39 let učitelj v našem trgu, bil poštena duša vseskozi in spremstvo mnogoštevilno nam je svedok, da je imel dosti prijateljev. Mož, ki je nad 40 let slovensko mladino učil in ima med svojimi nekdanjimi učenci lepo število tacihtoj, ki po daljših višjih studijah lepa mesta zavzemljejo v človeški družbi med Slovenci in drugod, ki je bil marsikateremu povod, da je prišel v latinske in daljše šole; ki je toliko sto mladim možgane vrvnal, imel je vrednost veliko in basek, ki ga kdo družbi dati more, ne more večji biti, kakor dolgoletno delo na polji omike. Narodnjak je bil ranjki čist; prvo kretanje narodnosti odmevalo je i v njegovih prsihtoj, on je eden tistihtoj, ki so prvi buditelji bili v celjski in naši okolici, bil med osnovatelji prvih slovenskih „besed“, po katerih se je širila začetkoma narodna zavest po naših hribih in ostal je zvest svojemu narodu do groba, zapustil vrla dva sinova, tudi slov. narodnjaka in vrla hčere. 60 let star ostavil nas je, eden tistihtoj, ki iz starih časov še staro uljudnost v družbeno življenje prinašajo.

Odpočij se učitelj od dela, spavaj, plačal si tribut svetu v obilni meri, in kakor malo uže umrlih Laščanov imaš mestice v naših srcih. Rahla ti zemljica! Na robu groba govoril je ranjkemu g. kanonik Žuža dekan nagrobnico; grob okolujoča množica bila je kmetska in nobeden nij bil med njo, ki bi ne razumel naše materinščine, a govoril je gospod duhoven — nemški za narodnjakom!

Iz Griž pri Celji 20. junija. [Izv. dop.] „Slov. Narod“ od 22. maja je prinesel novico, ki o naših tatovih pripoveduje. Povedati moram še k temu, da sta si potem naš predstojnik in bližnji Žavški žandarm res nekaj prizadela v tej reči, in 9. t. m. neko sumljivo kočo, v kateri se tudi tuji ljudje shajajo, preiskala, pri kateri priliki se jima je posrečilo mnogo čisto dvomljivega blaga, med tem 3 bokale moke, katera je bila poprejšnjo noč tukaj v nekem mlinu ukradena, 11 veterhov, in velik kletski ključ najti. — Ko so ti ljudje žandarma, in druge priti videli, skoči eden, o katerem sploh govore, daje zavoljo tatvine več v ječi kakor prost, izpod strehe in zbeži; todanaš vrli žandarm in drugi udero za njim. Žandarm ga po celonočnem trudu še le drugi dan v eni drugi koči zasači. Pri tej priliki tudi tukaj dva veterha najde. Drugi večer gredo žandarm in 3 možje tudi tisto kočo preiskavat in tudi tam eden po vinogradu zbeži. 10. t. m. so gospodarja tiste kočje, ki so jo na prvo preiskali, in tistega, ki je tam ušel, v Celje gnali. — A kako se začudimo, ko vidimo drugi dan obadva iz Celja nazaj priti. Ali naša postava zoper postopache res tako veli? Ali niso veterhi, najdeno blago, in nže dolgo trpeča brezdelavnost teh ljudij uzrok dovolj za nekaj boljše preiskavanje. Res je, da je gospodar, katerega so gnali, do zdaj zgolj za poštenjaka veljal, zato pa je oni drugi bolj sumljiv. Ali je res mogoče misliti, da bi gospodar,

kateri se sploh še starim znancem skriva, ne vedel kakšne ljudi in blago ima pod streho? Ali jim mora prilika dana biti se o tej reči še bolj pomeniti? Naj bo kakor hoče, vidi se vendar da se zdaj predstojnik in žandarmi o tej reči srčno prizadevajo, pa zastoj, ker jih sodnija ne podpira. Zdi se nam ta reč kakor bi bili starega mačka služiti peljali. — Država, kateri drag davek plačujemo, je dolžna skrbeti, da se nepošteni postopači polove ali sploh neškodljive store, da bo naše imenje varno!

Iz Gorice 19. jun. [Izv. dop.] Učitelji vseh tukajšnjih c. kr. učilišč so prosili ministerstvo za uk in bogočastje, da bi velike šolske počitnice, ki so na tukajšnjih šolah meseca septembra in oktobra, preložilo na mesec avgust in september. A kakor se čuje je naš deželni šolski svet zoper to, da bi se počitnice na avgust in september preložile. Tudi občinski zastop, o tej zadevi za svet povprašan, se je baje zoper prošnjo naših učiteljev oglasil. Smešno je slišati, kakovšni razlogi se med deželnošolskimi svetniki pa med mestnim starešinstvom zoper omenjeno prošnjo navajajo. Sicer hudobni jeziki pravijo, da se v teh dveh korporacijah marsikaj smešnega godi, vendar ugovarjanje zoper preložitev počitnic je posebno smešno, in zasluži, da se javno obsveti.

Glavni vzroki, ki se zoper preložitev počitnic navajajo, so: 1. Vinska trgateg je stoprv oktobra meseca, takrat morajo pa studentje doma biti. 2. Počitnice so za to, da se dijaki oddahnejo in v lepem jesenskem času tudi na telesu okrepčajo. 3. Na Italijanskem so počitnice meseca septembra in oktobra. Zatorej bodi tako tudi pri nas! 4. Ptičji lov je najživahnejši meseca septembra in oktobra. Ob to prelepo zabavo pa naših studentov vendar ne smemo pripraviti?

Ti ugovori se dadé kaj lahko izpodbiti:

Ad 1. Vinska trgateg je pri nas večji del uže konec septembra dovršena. In potem se tudi vpraša, kaj imajo studentje s trgatvijo opraviti? Kaj se ne more brez njih izvršiti? Dobra tretjina naših dijakov je poleg tega tudi iz gorskih krajev, kjer ne rodi vinska trta. Sploh je pa uže več let zaporedoma trgateg pri nas tako pičila, da se pač lahko brez dijakov opravi.

Ad 2. Res je, da so počitnice zato, da se dijaki odpočijejo in okrepčajo; toda ali je šola za to na svetu, da se studentje v njej trpinčijo? In kaj si moremo misliti večje muke nego one, katere morajo dijaki prebiti s tem, da se morajo v najhujši vročini za končne izpite pripravljati? Jaz mislim, da si zadnja dva meseca, ko morajo v najhujši vročini dan na dan studirati, več na zdravji škodujejo, nego se na počitnicah okrepčajo, zatorej pa tudi proti koncu šolskega leta zaradi svojega oslabelega zdravja kar kupoma iz šole izostajajo in vsako leto se mora pred koncem klasifikacije nekoliko bolnikov iz vsakega razreda na počitnice odpustiti. In kedor neče verjeti, koliko dijaki vsled vročine proti koncu šolskega leta trpe, naj pride enkrat popoldne v šolske dvorane, kjer bo našel trudne učitelje in zaspane dijake, ki se za nobeno predavanje ne zanimajo, ampak duševno in telesno potrli komaj konec ure čakajo, ter slabše odgovarjajo in tudi veliko slabše naloge delajo nego po zimi. In kedo bi jim to zameril? Saj mine malokateri dan, da bi termometer v šoli ne

kazal 30—32° C.! Ko bi se pa šola konec julija sklenila, bi dijaki svoje največje delo za končne izpite konec junija ali vsaj v začetku julija uže dovršili. K vsej nesreči ima pa naše šolsko poslopje še tako lego, da je solnce vsak dan od treh strani obseva, da je vse zidovje razbeljeno, da stranišča neusmiljeno smrde itd. Za tega delj je skoro ves šolski poduk meseca julija, posebno pa avgusta zgubljen in brezuspešen, kajti nema vsak človek tako mrzle krvi, kakor tisti deželnošolski svetnik, kateremu se ob vročini 27° R. v senci (!) ljubi celó še za „Novice“ dopise kovati. (Sploh sem opazil, da „Novice“ svoje dopise iz Gorice le ob najhujši vročini redno dobivajo.)

In če morajo ferije dijakom res počitnice biti, kaj poreko potem naši dijaki iz hribov, kjer jih meseca oktobra večidel dan za dnevom dež pere, večkrat tudi sneg zapade, da se iz hiše niti ganiti ne morejo? Le vprašajte naše dijake — Tolmince! Vsi bodo zoper sedanje počitnice roke vzdignili. Tudi bolehnim učiteljem je prosti oktober — izgubljen čas, ker jim nij mogoče nobenih toplic obiskati.

Ad 3. Če imajo v Italiji meseca septembra in oktobra počitnice, kaj to nas briga? Gorica je avstrijska, a ne italijanska! In baš za to, ker je avstrijska, bi morale zaradi uniformitete z drugimi avstrijskimi učilišči tudi v Gorici počitnice avgusta in septembra biti. Res je, da so po nekaterih učiliščih na avstrijskem jugu še počitnice na italijanski način, a od leta do leta se v teh krajih počitnice prelajajo na avgust in september. Tako n. pr. se v Trstu nekaj let sèm šole s koncem julija zapro, v Bolcanu in Meranu pa uže sè začetkom julija.

Ad 4. Kar se ptičjega lova tiče, no, to je pa razlog, to, da se bogu usmili! Jaz mislim, da baš narobe bi morala oktobra za to šola biti, da bi otroci prekornih ptičev ne lovili in ne trpinčili. Koliko prijaznih pevcev bi nam bilo potem ohranjenih! In da lovljenje, davljenje in preganjanje ptičev otroška srca trdi ter jim blage čute zatira, to mora priznati vsak pedagog.

Poleg vsega tega je pa še pomisliti, da so goriški učitelji in dijaki, ki se na druge šole preseljujejo, zdaj za cel mesec počitnic prikrajšani, kar posebno tistim dijakom ne more prijetno biti, ki hote na kako visoko šolo iti, kajti za to gotovo toliko priprav in potov potrebujejo, da jim večkrat s časom pičlo hodi. Za to mislim, da bi vsak drug dež. šolski svet goriških učiteljev prošnjo za preložitev počitnic podpiral; da je goriški ne — ne čudite se, kajti ta mora v vseh stvareh — izreden biti!

Pri tej priložnosti vam tudi poročam, da se je učiteljski zbor tukajšnjega učiteljskega izobraževališča do ministerstva s prošnjo obrnil, da bi mu dovolilo izdati konec leta program na državne stroške, kajti do sedaj se je naše izobraževališče poleg drugih svetlih in častnih lastnostij tudi v tej odlikovalo, da konec leta še nikoli nobenega letnega poročila — („fige“ bi rekel Prešeren) — nij od sebe dalo. Te dni je pa baje ministerstvo odgovorilo, da ne more privoliti programa na svoje stroške. Pravijo, da tudi za tem odlokom naš dež. šolski svet tiči. Uže ve zakaj!

Domače stvari.

— (Papež) je poslal grofu Wurmbrandu pismo ali telegram, v katerem ljubljanski katoliški družbi pošilja „apostolski blagoslov.“

— („Učiteljsko društvo za slovenski Štajer“) dobro napreduje, kakor se nam iz Ljutomera priporoča. Učitelji in nenčitelji se mu radovoljno pridružujejo. Te dni so n. pr. vsi učitelji šmarskega okraja k temu društvu pristopili; pa tudi podpornih udov šteje uže lepo število.

— (Iz konjiškega okraja) se nam piše: Nedavno so bili na Sladki gori zbrani učitelji iz šmarskega, in nekateri iz konjiškega in bistriškega okraja. Pri tej priliki je učitelj B. znanemu nadzorniku Kapunu zaupnico predlagal. A glej, g. B. propade s svojim predlogom, kar je za g. nadzornika nezaupnica.

— (Iz Senožečega) na Notranjskem se nam piše: Čez noč od 21. na 22. t. m. je toča tukaj veliko škode naredila. Bila je ne navadno debela, kakoršne pri nas še nijamo videli. Kako daleč je segla, se še ne vé. Žito, krompir, fižol in druga zelišča je deloma tako huda omlatila in oklestila, da se v več krajih kmetovalcu še seme ne bode povrnilo. Prazen je trud, prazno delo. Ne precenljiva škoda. Sè strahom smo gledali in poslušali zvenketanje šip po toči razbitih. Še to malo upanja, ki smo ga stavili v pridelke, po uže prestanih elementarnih ujmah poškodovane, nam je toča popolnem uničila. Žalostno poprašujejo kmetje drug drugega: kaj bo v prihodnje? Nij pridelkov, nij zaslužkov. Vse je proč, samo revščina nam še ostaje.

— (O. Bernard), prof. fizike in matematike na novomeški gimnaziji nam piše, glede poročila enega naših novomeških dopisnikov v št. 138 od 20. jun., da je trdil, ka je bila lanska toča božji čudež — da nij resnično, ka bi bil on to v katerem gimn. razredu trdil.

Razne vesti.

* (Stara morilka.) V Londonu je stala 12. t. m. 73 let stara ženska, udova Stewart pred sodnikom, obtožena, da je umorila svojo leto staro unukinjo. Skregala se je s svojo hčerjo, vzela jej iz maščevanja otroka, in ga v vodo vrgla. Sodnija je starko na smrt na vešala obsodila.

* (Stroški za enega vojaka) znašajo na Angleškem vsako leto 2500 frankov, na Ruskem 1202 fr., na Francoskem 1172 fr., v Belgiji 1047 fr., na Italijanskem 917 fr., na Danskem 880 fr., na Španjskem 755 fr., v Avstriji pak samo 720 fr.

Poslano. *)

Odgovor gosp. Josipu Ambrožič-u, podobarju v Bledu na njegovo vprašanje v „Sl. Narodu“ dne 16. t. m., št. 134 do c. kr. poštnege urada v Bledu.

Predpisane uradne ure od osmih do dvanajstih dopoldne in od treh do sedmih (ne do šestih) popoldne so za vsakega brez razločka in vsakovrstne pošiljatve, torej tudi za vas in vašega sina Franja, veljavne.

Med temi urami je vsakemu, kateri ima na tukajšnji pošti kaj oddati ali sprejeti, vstop dovoljen, in se mu tudi s primerno vljudnostjo postreže, kolikor poštni predpisi dopuščajo.

V petek 12. t. m. ni bilo od vas po vašem Franju v določenih uradnih urah, po katerih veljavnosti vi vprašate, nikakoršnega

*) Za obseg in obliko uredništvo ne odgovarja.

paketa na tukajšnjo pošto prinesenega; torej ni bilo mogoče ekspediterju vašega Franja nikakor grobo odpraviti. Istina pa je, da se je vaš sin Franjo 12. t. m. o „poli desete ure“ po noči, ravno ob času, ko poštni voz iz Lesec dohaja z neko škatuljo v rokah na tukajšnji poštini urad prikazal, in ko mu je ekspediter z zelo poblevnim glasom naznanil, da zdaj ni čas na pošto donášati, ampak jutri, je Franjo s škatuljo zopet v črni noči zginil. — Drugi dan prinese resnično Franjo škatuljo zopet na pošto, pa kedar? „O poli šeste ure zjutraj“ — ravno med izdelovanjem prve poštne odprave od tukaj. Ker pa najde vrata zaprta, kakor je med izdelovanjem postavno zapovedano, začne po vratih tolči in kričati med drugimi njegovi izobraženosti primernimi besedami: Koga pa je en ekspediter, on je en poštni šklaf itd. Vprašam vas, ima li vaš Franjo, kakor stranka, dovoljenje zjutraj o poli šeste ure po poštini vratih tolčiti zabavljivo kričati in se zoper postavu hišnih pravic pregreševati.

Čegava predrzna ošabnost je pak tako obnašanje?

S primernim spoštovanjem

J. Trojar,
c. kr. poštar v Bledu.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

Vsem trpečim po izvrstni Revalescière du Barry, katera brez porabe leka in brez stroškov sledeče bolezni odstrani: boleznij v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, naprebljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, scalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekom kljubovala:

Spričevalo št. 74.670.

Na Dunaji 13. aprila 1873.

Sedem mesecev je sedaj, ko sem bil v najobupnejšem položaju. Bil sem bolan na prsih in živcih, tako da sem od dneva do dneva vidno gineval in vsled tega dalj časa nijsem mogel se učiti. Slišal sem o Vašej čudovitej Revalescière, rabil sem jo in Vas morem zagotoviti, da se čutim po enomesečnem vživanji Vaše tečne in zlahkne Revalescière popolnem zdravega in okrepečnega, tako da morem, ne da bi se tresel, pisati. Napoten sem tedaj, vsem bolnim to razumno jako dober kup in okusno zdravilo kot najboljši lek priporočati in ostajem Vaš udani

Gabriel Teschner,
slušatelj javnega višjega
trgovinskega učilišča.

Spričevalo št. 73.668.

Mitrovica, 30. aprila 1873.

Hvala izvrstnej moki je moja sestra, ki je na nervoznem glavobolu in nespečnosti trpela, po porabi 3 funtov na potu k boljšanju. Ob enem si dovolim, Vas uljudno prositi, da mi na poštno povzete 1 funt Revalescière navadne sorte, poleg različnega poduka za rabo te moke pri otrocih 8 tednov starih pošljete.

S spoštovanjem

Nikolaj G. Kostic.

Spričevalo št. 73.704.

Prilep, pošta Holešan na
Moravskem 7. maja 1873.

Ker mi je od Vas že davno prejeto Revalescière du Barry pošla in je za mojo želodčno slabost in neprebljivost dobro in splošno zdravilo, Vas prosim, da mi od prave Revalescière 2 funta na povzete kakor hitro je mogoče pošljete.

Spoštljivo udani

Jožef Rohaček, gozdar.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah á 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštini nakaznicah ali povzetjih.

Urali v Ljubljani

od 20. do 22. junija.

J. Poticek, polirjevo dete, st. 6. dnij, v kolodvorski ulici 117. A. Žirnik, fabriški delavec, 27 l., ubit. Fr. Cekada, delavec, 23. l., na kozah v špitalu na Poljanah. Fr. Novak, konduktor, 60 let, na jetiki. Val. Benedek, delavec, 65. l., v bolnici za vnetjem na jetrah.

Tujci.

23. junija:

Evropa: Struthof, z družino, dr. Schisti iz Trsta. — Schohej c. kr. stotnik, Burger iz Gradea. **Pri Slonu:** Pibrovec iz Kroke. — Bergant, fajmošter iz Košane. — Rosenberger iz Gorice. **Pri Malič:** Lovinger, Koblišehek, Miller, Trapojer iz Dunaja. — Urbančič iz Preddvora. — Leppman iz Berlina. **Pri Zamorci:** Reiter J., z gospo iz Krškega. — Gorland, Spitz iz Tolmezzo. — Kregatin F. iz Dragenberga.

Dunajska borza 23. junija.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld.	40	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	85	"
1860 drž. posojilo	109	10	"
Akije narodne banke	992	—	"
Kreditne akije	222	50	"
London	111	90	"
Napol.	8	94 1/2	"
C. k. cekini	—	—	"
Srebro	105	75	"

Najnovejše slovenske

F. Cimpermanove „Pesni“

obsegajoče 274 strani mali 8 °

se po 60 kr. dobivajo v sledečih bukvarnah: v Ljubljani Kleinmayr & Bamberg, Giontini, Klerr, Lercher, Till, „Narodna tiskarna“; v Gorici: K. Sochar; v Celovcu: Ed. Liegel; v Trstu: G. H. Schimpf; v Ptujem: W. Blanke; v Celji: K. Sochar; v Mariboru: „Narodna tiskarna“.

Razglas.

Z dovoljenjem c. kr. deželne sodnije v Ljubljani se bode k **Jožef Gregorič-evi** konkursni masi pripadajoče premakljivo blago, namreč: hišna in stanovanjska oprava, posteljna priprava, hišno in posteljno perilo, potem slike, zrcala, lustri, vozovi in različne magacinske utenzilije itd.

vtorek 30. junija t. l.

v navadnih uradnih urah od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne v **kapucinskem predmestju, celovška cesta v Gregorič-evi hiši št. 67** v prostovoljni, javni dražbi proti takojšnemu gotovemu plačilu največ ponujajočemu prodajala. V Ljubljani, 16. junija 1874.

(153—2)

C. kr. notar in sodnijski komisar:
Dr. Jarnej Zupanec.

Razglas

hranilnice in zastavljavnice Ljubljanske.

Zarad sklepanja računov za I. semester 1874 bo

hranilnica

od 1. do 15. julija 1874 in

zastavljavnica

26. junija, in od 1. do 16. julija 1874

zaprta.

(152—3)

Ravnateljstvo hranilnice in zastavljavnice

v Ljubljani, 12. junija 1874.

Sezite sreči v roko!

300.000 M. Crt.

v ugodnem slučaju kot najvišji dobitok ponuja **najnovejše denarno prežrebanje**, katero je od **visoke vlade** potrjeno in garantirano.

Dobitna naprava novega plana je taka, da v naslednjih 6 izžrebanjih v teku malo mesecev **35.800 dobitkov** v gotovo določbo pride, med temi glavni dobitki od event. M. Crt. **300.000**, posebej pa **200.000**, **100.000**, **75.000**, **50.000**, **40.000**, **30.000**, **20.000**, **15.000**, **12.000**, **10.000**, **8.000**, **6.000**, **5.000**, **3.000**, 152krat **2000**, 360krat **1000**, 410krat **500**, 17.700krat **110** itd.

Prihodnje drugo vlečenje dobitkov te velike od države garantirane denarne loterije je uradno določeno in bode

uže 15. in 16. julija 1874

ter velja za to

1 četrt Original-Ren.-Loz le gl. 1,75
1 polovica " " " " " 3,50
1 cel " " " " " 7,—

proti vplači zneska.

Vsa naročila se zvrše precej z največjo skrbnostjo in dobi vsak od nas originalne loze, z državnim grbom prevedene, v roke.

Naročilom se potrebnimi uradni plani zastonj prilože in po vsakem vlečenju pošljemo svojim interesentom iz lastne volje uradne liste.

Izplačevanje dobitkov se godi zmirom gotovo pod državno garancijo in se more z naravnostnimi določilji ali na zahtevanje interesentov po naših zvezah na vseh večjih mestih Nemčije narediti.

Naš debit je zmirom srečen in smo še le pred kratkim zopet mej mnogimi velikimi dobitki 3krat prve glavne dobitke v 3 vlečenjih po oficijalnem dokazu dosegli in svojim interesentom sami izplačali.

Vidno je, da tako na **najsolidnejši podlogi** sloneče podvzetje povsod more gotovo računati na živahno udeležanje, naj se torej izvoli uže zarad **bližnjega vlečenja** vsa naročila **kmalu adresirati naravnost** na (161—1)

S. Steindecker & Comp.,
Bank- u. Wechsel-Geschäft in Hamburg.